

Peština plačana v gotovini.

Naročnina

naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštno hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobotica, 13. maja 1934.

ŠTEV. 20

Naše morje

Morje, ki odpira pot v svet, je osrečilo še vse narode, ki so se mu posvetili z dušo in razumom. Srečo in korist bo dalo tudi nam, če se bomo v polni meri zavedali našega bogastva, ga vzljubili in čuvali kot našo največjo in najdragocenejšo svetinjo. O tem kaj bi lahko dosegli sami na našem morju, nismo dovolj razmišljali v prvih letih naše narodne svobode in državne samostojnosti, kljub temu, da smo pomen in ceno Jadrana spoznali po krutih krivicah. Zgodovina govori! Vedno in vedno so tujci stegovali roke po naši obali in jo hoteli odtrgati od živega telesa, da bi nasitili svoj pohlep, a da bi obenem tudi obsodili naš narod k umiranju in propasti. Pojavljale so se mnoge italijanske organizacije, vse pa so vpile eno in isto geslo: Dalmacijo hočemo, gospodovati hočemo vsemu Jadranu.

To izzivanje je močno potrkalo na našo vest in zavest in iz naroda samega je vzknila organizacija „Jadranska straža“, ki je stopila na plan z geslom: Čuvajmo naše morje! da prepreči tuje pohlepe po naši lastnini in da zbudi in okrepi narodno zavednost za pomen in za obrambo našega Jadrana. Njena gesla prihajajo iz src vsega jugoslovenskega naroda, podpisujejo pa jih živi in mrtvi junaki naše svobode.

Povsod od Maribora do Bitolja, od Bečkereka do Cetinja ima Jadranska straža množico vnetih pristašev in že iz tega se vidi, da je vsa domovina zavzeta za naše morje. In če je še kdo, ki stoji ob strani, naj se zaveda svoje dolžnosti do naroda in domovine, ki mu veleva podpirati po svojih močeh našo najvažnejšo organizacijo. V vsakem pogledu pa so se izpolnile besede našega vladarja izrečene v Splitu: Kakor doslej, tako čuvajte Dalmatinci tudi v bodoče naše morje: za vami stoji vsa zedinjena domovina.

Srečo in korist bo dalo morje tudi nam, če bomo sledili načelom Jadranske straže. Iz ljubezni do morja bomo zajemali nove moči in ko bodo premagane te-

žave gospodarske krize, bo Jadran med najboljšimi viri našega blagostanja in srečne bodočnosti.

Čuvajmo naše morje!

POLITIKA

Spor med Nemčijo in Vatikanom se je zelo poostiril. Nemška vlada preganja dalje Katoliške mladinske organizacije in katoliško časopisje ter sili katoliško mladino k prireditvam in tečajem, kjer se uči nemška poganska vera.

Dogovor med Albanijo in Jugoslavijo je bil te dni podpisan. Ta daje možnost prebivalstvu nekaterih naših vasi ob albanski meji, da lahko grede v Skader in tam prodajajo svoje blago ter si kupijo najnujnejše potrebščine.

Pakt štirih, od katerega si je Italija toliko obetala, je bil v zadnjem času že skoro pozabljen. Sedaj ga zopet vlečejo Italijani na dan, Francozi pa to odklanjajo in imajo za italijanske želje gluha ušesa.

Rusko-poljsko prijateljstvo, se je poglobilo s podpisom protokola, s katerim se pakt o nenapadanju, ki je bil sklenjen med Poljsko in Rusijo podaljša za 10 let. Pri tej priliki se je ponovno poudarjalo, da niti Rusija niti Poljska ne bosta sklepali z nikomur nobenih paktov, ki bi imeli kot cilj izpremenitev meja.

Naš zunanji minister v Sofiji. Jugoslovenski zunanji minister je v ponedeljek prispel v Sofijo. V odnošajih naše države in Bolgarije predstavlja ta dan mejnik k še večji poglobitvi prijateljskih odnošajev obeh bratskih narodov. Sprejem na postaji v Sofiji je bil veličasten. Take manifestacije bolgarska prestolica menda že od vojne ni videla. Sodijo, da je bilo na ulicah okrog 100.000 ljudi. Vsa Sofija je bila slovesno okrašena. Povsod so vihrale bolgarske in jugoslovenske zastave. Bolgarski kralj je sprejel našega zunanjega ministra v posebni avdienci. Njemu na čast je bil na dvoru tudi prirejen banket. Pri svečani večerji, katero je priredil predsednik ministrskega sveta Mušanov na čast g. Jevtiču, sta oba državnika spregovorila bratske besede, iz katerih je zvenela le ena velika in iskrena želja po prijateljskem sožitju obeh narodov.

V svrhu zaključitve trgovinske pogodbe z Bolgarijo so v Beograd prispale dve delegaciji bolgarske vlade. Pogajali se bosta z našimi delegacijama o zaključitvi trgovinske pogodbe in veterinarske konvencije. Pričakuje se, da bodo rezultati, ki jih bodo dali jugoslovensko-bolgarski odnošaji v okviru nove trgovinske pogodbe, ne samo gospodarskega, marveč tudi velikega političnega pomena.

Poljski zunanji minister je odpotoval v Bukarešto, da vrne svoječasni obisk romunskega zunanjega ministra v Varšavi. V prvi vrsti gre za vpljudnostni obisk, vendar pa se bo razpravljalo tudi o političnih in gospodarskih vprašanjih.

Predsednik nemške republike Hindenburg, ki je že v 87 letu starosti, je zelo resno zbolel. Svivolasi predsednik se je moral podvreči težki operaciji.

Uvozni kontingent za naše sadje in zelenjavo bo baje Avstrija ponovno znižala. Že lani je znižala ta kontingent, tako, da je bil naš izvoz sadja in zelenjave že znatno omejen. Novo znižanje naj bi obsegalo 25% dosedanjega kontingenta.

Bivši državni tajnik Združenih držav Mellon je obdolžen, da je zatajil 2 in pol milijona dolarjev dohodnine. Toliko vsaj znašajo zaostali davki in globe.

Konferenca izvoznikov lesa so zborovali v Beogradu. Navzoči so bili zastopniki šumske industrije Jugoslavije, Sovjetske Rusije, Romunije in Avstrije. Konferenca je razpravljala tudi o izvozu jugoslovenskega lesa preko Italije.

Predsednik turške republike Mustafa Kemal paša pride v kratkem v Beograd, da poseti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Bolgarska vlada je zašla v krizo, ker je Narodno sobranje izreklo nezaupnico železniškemu ministru, kar pomeni hud udarec za vlado Mušanova. Rešitev krize bo odgodena na

čas po obisku jugoslov. zunanjega ministra.

V kratkem se bodo pričela pogajanja za sklenitev nove jugoslovensko-madžarske trgovinske pogodbe. Pogodba bo v nekaterih točkah izpremenjena.

Finančni minister je podpisal pravilnik o trošarini na vino. Kakor znano, je uredba o javnih del dopuščala, da uvedejo banovine posebno trošarino na vino in alkoholne pijače. Ker so se mnoge banovine poslužile te ugodnosti, se je pobiranje banovinske trošarine z izdanim pravilnikom čimbolj poenostavilo.

Radikalno-socialna stranka čigar osnivanje je notranji minister svoječasno odobril, je propadla, ker ni imela — pristašev.

Novo ustavo so dne 1. maja proglasili v Avstriji. Ob tej priliki je Dollfussova vlada organizirala po vsej Avstriji velike svečanosti.

Iz Avstrije zopet prihajajo vesti o različnih atentatih. Tako je na Dunaju eksplodirala v neki kavarni, v katero so zahajali židje, bomba, ki je razbila 40 velikih šip. Povzročena škoda je velika. Atentator, katerega so prijeli, je narodni socialist. — Narodni socialisti v Nemčiji so sklenili ubiti avstrijskega kancelarja Dollfussa. V ta namen je eden izmed članov pripotoval v Avstrijo, da izvrši namero. Oblasti pa so mu prišle na sled in ga zaprli.

VOZNI RED

velja od 15. maja 1934

Hodoš:

prihod iz M. S. ob 6⁰³ in 16²⁵ uri
odhod v M. S. ob 6²⁰ in 16³⁷ uri

Murska Sobotica:

prihod iz Hodoša ob 7³⁸ in 17⁵⁵ uri
odhod v Hodoš ob 4⁴⁰ in 15⁰⁹ uri

prih. iz Ormoža ob 9, 15⁰⁴, 19⁵⁶ in 20³⁶ h
odh. v Ormož ob 5²⁶, 9³⁰, 14³⁸ in 18¹⁰ h

Ljutomer:

prih. iz G. Radgone ob 6¹⁸, 14¹³ in 18³⁴ h
odh. v G. Radgono ob 8³⁰, 15³⁰ in 20⁰⁴ h

Ormož:

prih. iz M. S. ob 7¹³, 13¹⁴, 16¹⁸ in 19⁴⁶ h
odh. v M. S. ob 7³⁰, 13³⁴, 16³⁷ in 19 h

D. Lendava:

prih. iz Čak. ob 5³⁹, 9⁵⁰, 13³⁰, in 20²⁵ h
odh. v Čak. ob 5⁵⁵, 10⁵², 14⁴⁰, in 20⁵² h

Čakovec:

prih. iz D. L. ob 6⁴³, 12⁰⁰, 15³⁰ in 22⁰⁰ h
odh. v D. L. ob 4⁵⁰, 8⁵⁰, 12³⁰ in 19²⁵ h

Dne 10. junija 1934

Otvoritev vrta pri Băc-u.

NAŠA KRAJINA

Murska Sobota:

— **Osebnost vest.** Na mesto odhajajočega pp. g. Lepenac-a je bil dodeljen k tukajšnji četi g. podporočnik Špoljevič Stanislav. Imenovani je prišel iz Varaždina.

— **Jurjevanje.** Vsakoletno jurjevanje tukajšnjih vojaških edinic, je bilo tudi letos dogodek za naš kraj. V zgodnjih jutranjih urah je krenil sprevod izpred Komande mesta, z občinsko godbo na čelu, po naših ulicah. Pohoda so se udeležili številni člani tukajšnjih društev in klubov, med njimi pa smo opazili tudi g. sreskega načelnika Lipovšeka, župana g. Hartnerja in še mnoge druge odličnike. Jurjevanje je bilo na Hidvegu, ki se je v popoldanskih urah razvilo v pravo narodno slavje ob igranju dveh godb. Obisk iz strani občinstva je bil nad vse časten. Organizatorjem jurjevanja čestitamo, saj so dosegli, da je njih tradicionalni praznik zajel najširše plasti našega ljudstva.

— **Poročil se je** podnačelnik tukajšnjega Sokola g. Flegar z gđ. Györi H. Bilo sreče!

— **Pomotoma** je izostalo v zadnjem poročilu o vojaških novincih ime g. Kološa Janeza, uradnika tuk. davčne uprave in člana Sokola, ki je tudi odšel k vojakom.

— **Žrtev neprevidnega kolesarja.** Neki Hoeker Leopold, doma iz Tišine, se je v precej vinjenem stanju peljal po Zvezni ulici. Pred seboj na kolesu je imel še služkinjo Horvat Vilmo iz M. Sobote. Z precejšnjo brzino je peljal po cesti in nič ni čudnega, da je pri tem podrl 7 letnega Vratarič Alojza, ki se je vračal iz trgovine Kuhar proti domu. Nesreča se je zgodila v bližini trgovine Štivan. Ko je Hoeker videl kaj se je zgodilo, je naglo sel na kolo in pobegnil, prav tako tudi služkinja, ne meneč se za žrtev njihove neprevidnosti, ki se je v bolečinah zvijala na tleh. Malega Vratariča so pasanti spravili v bolnišnico. Njegove poškodbe so težke, saj ima zlomljeno kost pod kolonom, poškodovan prsni koš in obe peti. Orožniki so takoj izsledili Hoekerja, ki se seveda izgovarja, da se je deček, ki je pritekkel iz nekega dvorišča, sam zaletel v kolo. Priče pa vejo povedati drugače in zaslužena kazen mu ne uide. — K temu bi še pripomnili, da je sploh čudež, da se ne dogaja še več nesreč po naših ulicah. Kolesarji divjajo ob obeh straneh cestah, po pešpotih, skratka povsod in nihče jih ne ovira pri njihovem početju. Mnjenja smo, da je dolžnost redarjev, da skrbijo za varnost pešcev na cesti. Saj za to so vendar tukaj!

— **Podružnica Soče** priredi, dne 12. maja ob pol 9. uri v gostilni g. Flisarja družabni večer s sledečim programom: 1.) Tiho, tiho je ob Soči 2.) Materin jezik in fašizem (predavanje), 3.) Mi smo čuvarji (govor. zbor), 4.) Jadransko vprašanje (pred.), 5.) Na potujčeni zemlji (deklam.) 6.) Ponesrečena snubitev (kom. priz.), 7.) Spov ptičke pojó (poje meš. zbor), 8.)

Pojdem v rute (mešani zbor), 9.) O Koroški (pred.), 10.) Skioptične slike o Koroški. Ne bo ne vstopnine in ne prispevkov. Poskrbljeno je za primorska jedila kot sardele, polenovko tripe, radič in šnite.

— **Iz orožniške službe.** Pred kratkim je bil imenovan za komandira orožniške postaje v M. Soboti gospod narednik Joško Rues. Položil je vodniški izpit. Na novem mestu mu želimo dosti uspeha in čestitamo k napredovanju. Za komandira stanice Hodoš je bil imenovan g. narednik Joško Zdolšek a na stanico Slatina Radenci je premeščen kot komandir stanice g. narednik Ivo Vrtatič.

— **Nesreče.** Brezposelni slikarski pomočnik Luk Štefan iz M. Sobote je tako nesrečno padel s kolesa, da je dobil težke poškodbe na glavi. — Desetletni sin posestnice Horvat Ludvik iz Stanjevci se je v šoli neopaženo igral z nabojem, ki mu ga je prinesel nek součenec. Pri tem se je naboj nenadoma razletel in mu na obeh rokah poškodoval prste.

— **Pri igranju v šoli** je tako nesrečno padel sin posestnika Pozvek Jožef iz Gornje Slaveči, da si je poškodoval nogo. — Ko se je vračal pred dnevi v Rogaševce sin posestnika Torza Franc, ga je na cesti napadel neki Gomboc iz Nuskove. Zabodel ga je z nožem v rebra in v nadleht leve roke. Vzrok je najbrž medsebojno obračunavanje starih sporov. — Po nesreči je Ftičar Ivan iz Turnišča obstrelil Zadravec Jožefa, sin m. posestnika iz Turnišča. Strel mu je obtičal v levi strani prs. Vsi ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

Gornja Lendava:

— **Nesreča.** Triletni deček Pörš Rudolf iz Kruplavnika je gledal sosedovega fanta kako je z motvozom metal kamenje v gozd. Pri tem ga je zadel kamen ter mu napravil rano pod desnimi očesom ter na desni strani nosa. Srečnemu slučaju se ima zahvaliti, da je ostalo oko nepoškodovano.

— **Cepljenje.** 16. maja je cepljenje otrok za šol. okoliš Gornja Slaveča, 17. maja pa za kraj Trdkova in Martinje.

Društvo Jadranske straže je nameravalo vprizoriti minulo nedeljo 6. maja v Rogaševcih igro „Vozel.“ Igra pa je morala odpasti radi pretirano zahtevane odškodnine za oder. Zdi se nam nerazumljivo in neumestno, da se ovirajo kulturne prireditve na tak način, posebno še, ko je dobicek namenjen revni deci. Izgleda, da je ta visoka taksa za oder kaprica poedincev, ki hočejo stem prepričati vsako gostovanje okoliških društev.

— **Ne pozabite v soboto 12. maja** v polnem številu posetiti družabni večer, ki bo v prostorih gostilne

Maršik. Za smeh in zabavo je dobro preskrbljeno.

— **Lep uspeh fin. kontrole.** 27. aprila so naleteli fin. organi v Ženavljah na 3 tihotapce, ki so nosili cele tovore madžar. pipnega tobaka. Tihotapci so v zadnjem hipu pometali tobak ter kljub večkratnim strelom brzih nog odkurili proti domu. Plen je bil velikanski: 1.250 komadov tobaka v skupni teži 32 kg. Po vsestranskem polžvedovanju se je fin. org. posrečilo ugotoviti prave krivce, ki so sprva tajili, a končno vendarle radi obtožilnege pričevanja dejanje priznali. Ta „špas“ bo trojico stal težke tisočake.

— **Cepljenje sad. drevja.** Ogromna drevesnica kmet. podružnice M. Sobota v Kruplavniku je bila zadnje čase že zapuščenca. A sedaj je prevzel vso stvar v roke g. Koglot Jožef, šol. uprav. in znan sadjar v Kruplavniku. Dne 6. maja je z 20 iz svoje šole vzgojenimi sadjarji očistil in precepil vse divjake pod lub. Drevesnica je zadobila sedaj popolnoma drugo lice in izgleda, da bo teh nad tisoč divjakov pod takim strokovnim vodstvom vrglo podružnici lep izkupiček.

— **Občinska organizacija JNS.** je imela 29. aprila redno sejo, na kateri je predsednik predvsem poročal o poteku skupščine sreskega odbora v M. Soboti. Povdarjal je, da je organizacija na dobri kmečki podlagi in da se je naj oprimejo vsi tisti, ki zrejo na njo še z nekakim nezaupanjem. Omenil je, da je g. narodni poslanec v minulem letu ugodno rešil skoraj vse osebne (450 po številu) in javne intervencije. Pojasnil je tudi zadevo o kmečkih dolgovih, o izvozu živine in sezonskih delavcih. Dotaknil se je tudi vprašanja naše gimnazije, za katero zahteva naše ljudstvo, da se jo izpopolni. Številni poslušalci so vsa predsednikova izvajanja z zadovoljstvom vzeli na znanje ter izrekli organizaciji in g. poslancu vse svoje zaupanje.

Puconci:

— **Gornjelendavski mladinski pevski zbor,** ki je že dvakrat uspešno koncertiral, priredi v nedeljo 13. maja ob 14 uri popoldne tudi v naši šoli koncert. Mladi pevci so zelo izurjeni in nam bodo zapeli 18 krasnih narodnih pesmi. Pridite v polnem številu in se sami prepričajte o njihovi umetnosti. Vstopnina prostovoljna.

Pertoča:

— **Prireditve.** V nedeljo 6. maja se je ob 15 uri vršila na tuk. šoli proslava „Materinskega dne“ s primernimi deklamacijami in igro s petjem „Šivilja Klara,“ ki jo je režirala gđ. Dobajeva. Vse točke sporeda so bile burno aplavdirane, a želeli bi, da bi več starišev posečalo naše prireditve. Zlasti matere, katerim je bila proslava namenjena, so bile pičlo zastopane.

— **Poroka.** 6. maja se je tukaj poročil gosp. Sakovič Franc, pos. sin

in zvesti član tuk. gas. čete z gospodično Türha Emo iz Večeslavcev. Mlademu paru čestitamo.

— **Nesreča.** 4. maja je v gramozni jami na Türhovem bregu zasulo 2 dečka iz Gerlinc. Srečnemu naključju je zahvaliti, da sta ostala oba nepoškodovana. Bodite previdni!

— **Ropoča.** 2. maja t. l. se je poročil g. Nemeč Janez vulgo „Joškin Hanzi“ iz Večeslavcev z gospo Šadi N. iz Ropoče. Novemu paru želimo obilo srečel

Križevci:

— **Strelske vaje.** V nedeljo, dne 6. maja so se začele letošnje strelske vaje na preurejenem srelišču strelske družine v naši občini, katere se bodo odslej vršila redno vsako nedeljo od 14 do 19 ure.

— **Uradni dnevi.** Od merodajnih činiteljev smo zaznali, da so vložile upravne občine: Križevci, G. Petrovci, Šalovci in Prosenjakovci prošnjo na višje deželno sodišče v Ljubljani za dovolitev mesečnih uradnih dnevov sreskega sodišča v Križevcih. Ker je to soglasna želja tuk. zainteresiranega, od sreskega centra oddaljenega prebivalstva, pričakujemo z vso sigurnostjo v zadevi ugodno rešitev.

— **Gozdni požari.** Ker se pomladi in po leti vedno pojavljajo gozdni požari, opozarjamo, da se v smislu § 40. gozdnega zakona ne sme kuriti blizu gozdov in v gozdih brez najstrožjega nadzorstva. Prepovedano je tudi nepotrebno požiganje pašnikov, kar večkrat povzroči požare v sosednjih gozdovih. Takisto je nedopustno v gozdovih in na pašnikih odmetavati neugašene vžigalice ali ostanke cigaret in smotk. Kdor bi na katerikoli način, bodisi iz nemarnosti ali pa neprevidnosti povzročil gozdni požar, ali se ne bi ravnal po predpisih tega razglašja, bo moral povrniti vso nastalo škodo in se bo proti njemu kazensko postopalo. Starši so odgovorni za škodo, ki bi jo napravili njihovi otroci zaradi nezadostnega nadzorstva. Vsakdo, ki zapazi ogenj v gozdu ali blizu njega, ga mora, ako le mogoče pogasiti, sicer pa takoj naznaniti bližnjim prebivalcem, da se obvesti župana občine in lastnika gozda. Župan mora nemudoma pozvati občinarje, da gredo takoj pomagat gasiti. Kdor bi se brez tehtnega vzroka ne odzval pozivu, zapade postavni kazni.

Sreski načelnik: LIPOVŠEK s. r.

— **Neradnovci.** Dne 8. t. m. zvečer ob pol 10. uri je nenadoma začelo goreti pri pos. Kūronja Ludviku v Neradnovci. Ogenj je zajel takoj vse poslopje, ki je bilo iz lesa in krito s slamo. Gasilci iz Neradnovca in Ženavljia so prihiteli takoj na pomoč, toda ubraniti niso mogli dosti, ker ni bilo vode. Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal, na drugem pa samo streha. Zgorela je tudi ena koza — drugo so rešili. Povzročena škoda znaša do 10.000 Din.

21. maja 1934 gasilska veselica in tombola v Martjancih.

Med tednom :

DOMA :

Policiji v Velikem Bečkereku se je posrečilo aretirati ponarejevalce stodinarskih bankovcev.

V drinski banovini so se na raznih mestih pojavili požari. V gozdu Deretak, v gozdu v okolici Višegrada, v gozdovih Dilče in Čakorčič so ognji povzročili poldrug milijon dinarjev škode.

Na zahtevo avstrijskih oblasti je policija v Ptujju aretirala Alfreda Schifka, bančnega uradnika iz Gradca, ki je poneveril 35.000 šilingov.

V gozdovih v čajniškem okraju v Bosni je nastal te dni ogromen požar, ki je uničil gozdov v obsegu 2.400.000 kvadratnih metrov. Škoda gre v milijone. Kljub temu, da je požar gasilo 8000 ljudi, ga niso mogli pogasiti. Aretiranih je bilo 10 ljudi, večinoma gozdnih delavcev, o katerih se zdi, da so zanetili požar.

Prebivalci vasi Bagaj v Bosni so že od nekdaj navdušeni čebelarji. Kljub temu, da šteje komaj 200 domačij, so umni blagajski čebelarji pridobili lansko leto 15.000 kg medu. Mnogim je čebelarstvo edini zaslužek.

50 kg. meda

se proda po dnevnih cenah. Naslov v tiskarni Hahn v Murški Soboti.

SOKOL

Iz delovanja naših čet.

(Nadaljevanje.)

Upravni tečaj, ki se je vršil dne 22. IV. 1934 je zopet dal četam novih spodbud in navodil za nadaljno delo; le škoda, da se niso vse edince odzvale vabilu. V tečaju so predavali br. Velnar, Niševicer, Lazar in dr. Strmšek.

Istega dne smo dobili novo ednico in sicer v Bakovcih. Ustanovitve čete se je udeležilo večje število članov iz Murske Sobotice in Raki-

čana z starostom br. Pertotom na čelu. Prepričani smo, da naša najmlajša edinica ne bo zaostajala v delu za našimi drugimi četami.

Dne 29. IV. 1934 so pa otroci čete v Gederovcih podali prav lepo igrice „Škrati.“ Kar čudil sem se malčkom, kako so bili korajžni.

Tako, to bi bila kratka kronika dela v zadnjih dneh, če omenim še, da se tudi Rakičan pripravlja na svojo prireditev dne 13. t. m. sem povedal vse kar vem, gotovo pa je, da tudi druge edinice, ki tu niso navedene, vse redno delujejo in se pripravljajo, da bo naš nastop dne 3. junija 1934, prekašal vse dosedanje. Pa saj si to že mogel razbrati iz prijave, ki so jih podali bratje načelniki in s. načelnice vseh edinic okrožja na seji, ki se je vršila dne 29. IV. 1934 v Murški Soboti.

Rakičan. Uprava Sokolske čete v Rakičanu je na svoji zadnji redni seji določila, da se vrši prvi javni telovadni nastop v nedeljo, dne 8. julija 1934. Ker bo ta nastop prvi, ga hočemo prirediti s čim lepšim programom. Obračamo se na vse bratske edinice, da po možnosti sodelujejo na našem nastopu, ker samo na ta način se lahko uresničijo načrti, ki smo si jih zastavili.

Dramatični odsek priredi v nedeljo, 13. maja 1934 pri bratu Čačinoviču ob 3. uri popoldne: „Dramatsko prireditev,“ ki obsega 7 točk. Vsi prijatelji pridite. Zdravo!

SK. Ptuj : Mura 3:2 (1:1)

Mura, ki je zabeležila v letošnjem prvenstvenem tekmovanju prav lepe uspehe, je morala v Ptujju nepričakovano kloniti tamkajšnjemu sportnemu klubu. S. K. Ptuj je pred kratkim reorganiziral nogometno sekcijo ter ima v moštvo večinoma igralce iz Maribora. Moštvo je dobro vigrano ter tvori kot celota prav močno ekipo.

Mura je morala vsled blesur nekaterih igralcev nastopiti z rezervami. To je povzročilo, da pri moštvi ni

bilo običajne povezanosti. Toda tudi oslabiljeno moštvo Mure je imelo na tujem terenu več od igre in če bi napad pred golom malo manj okleval ter imel v streljanju malo več sreče, bi moral biti rezultat obraten. Pa tudi ostale formacije niso bile na običajni višini; v krilski je zadovoljil le Vogrinčič, branilca sta bila dobra, čeprav slabša kot običajno.

Igra je potekla v prijateljskem tonu, brez vsakih surovosti, kar je zlasti zasluga sodnika g. Nemca iz Maribora, ki je držal igro ves čas v rokah.

V predtekmi je igrala rezerva Mure z rezervno Ptujjo. Sobočani so vodili v polčasu s 3:0, toda domačinom se je v drugem polčasu posrečilo izenačiti, ter je ostala tekma 3:3 neodločena.

Prvenstvena tabela je trenutno sledeča: 1. Svoboda 18 točk, 2. Mura 11, 3. Gradjanski 11, 4. Ptuj 8, 5. Panonija 2, 6. Drava 0 točk. Nc

V nedeljo se bo prvenstveno tekmovanje nadaljevalo. V Murški Soboti bo gostovala proti Panoniji ptujjska Drava.

GOSPODARSTVO

Zatiranje gozdnega mrčesa, zlasti lubadarja.

V gozdovih je iglasto drevje zaradi mraza in suše preteklih let zelo trpelo. Mnogo drevja se je posušilo, še več ga pa hira. Na takem drevju se najrajši ugnezdi lubadar, ki se je tudi že v poletju in jeseni 1933 pojavil. Glede na veliko nevarnost, ki preti gozdom zaradi razširjenja tega škodljivca, se naroča vsem gozdnim posestnikom na podlagi § 29. zakona o gozdih, da nemudoma pregledajo svoje gozdove in odstranijo vse po lubadarju napadeno drevje. Napadeno drevje se spozna na leseni moki pod luknjicami, ki jih hrošč izvrti in po smoli, ki izstopa iz teh luknjic. Odstraniti je tudi iglasto drevje, ki se je začelo že sušiti, ki ima polomljene

vrhove in katerega zunanost kaže, da hira. Debla teh dreves se morajo olupiti, ter lubje, vršiče in debelejšje veje pod nadzorstvom odraslih na varnem kraju previdno sežgati. Tistim posestnikom, ki se ne bi odzvali temu ukazu do 31. t. m., se bodo na podlagi § 144. imenovanega zakona izvršila potrebna dela uradno in na njihove stroške. Razen tega se bo uvedlo proti njim kazensko postopanje.

Sreski načelnik:
LIPOVŠEK s. r.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zapisnik

Nadaljevanje.

K načrtu za izvedbo socialnega zavarovanja samostojnih trgovcev smo izdali več predlogov in nasvetov, imeli smo tudi več posvetovanj, a za izvedbo tega pravilnika je uprava svojčas izvolila g. Brumen Jožka trgovca v Murški Soboti, ki se bo specialno bavil s vprašanjem, ki se tiče socialnega zavarovanja ter se bo udeleževal sej in posvetovanj pri Zvezi trg. združenj, kakor tudi z našimi člani.

Sejmarje in posečanje sejmov po trgovcih smo v nešteti slučajih zastopali. Tukaj se je izvedlo, da ne sme en in isti obrtnik posečati isti dan več sejmov, pa tudi ne sme na enem in istem sejmu postaviti več šotorov kot enega, če ta niso skupaj.

Glede prodaje paprike po sejmi smo vložili na merodajna mesta posebne predstavitve in je upati, da se bo taka prodaja po sejmi sploh odpravila, ker se vrši nad trgovci, ki prodajajo papriko, malinovec in slično zelo stroga kontrola in je trgovec pri katerem bi se našla paprika ali kaj sličnega mešana z drugimi snovmi zelo strogo kaznovan, dočim za sejmarje s papriko na stojnicah ne obstoja nobena kontrola.

Jan M.

Trplanovina.

(Nadaljevanje.)

Janez, Štefan, Franc . . . Troje imen pod Tonetom. Vzela jih je tujina. Njih vrisk se je izgubil na cesti in obmolnili so za vedno. In je stroj zahreščal v ameriški tovarni. S široko razprtimi očmi je šinil Janez med bleščeče valje. Njegov krik je utonil v hrušču strojev in brnenju transmisij. Monte Gabriele je bil Štefanu zadnji kanton . . . Z razmesarjenimi prsi se je zvalil med skale (bil je med vrtnarji, ki so v kraško skalovje zasadili rdeče rože, ki ne bodo nikdar uvenele . . .) V sibirskih barakah pa je trpel najmlajši. Ko se je v stepah rodila pomlad, je utihnulo hropenje v njegovih bolnih prsih. Le Tone je silil v premog iz dneva v dan, zagrizel se je v delo, da so se mu v zadnjih letih dvignila ramena, v katerih se je vse bolj pogrezala osivela glava. Šaht mu jo je stisnil na prsa, da se je le redko zravnila. In še težje se mu bi povsila, če bi čutil Tone le del bolesti starega Trplana, kateremu je ostala za zadnje

dni le edina beseda, zategla v obupu in proseča: Toonee . . . Že dolgo je kar je umolknil in prag starikave kočje nad cesto je ob večerih prazen. Seženj zemlje za cerkvijo pa se vse bolj seseda. Dež je izpral s križa besede. Od imena so ostale le tri črke: Trp . . . Ne, dež jih ne bo izbrisa, le grm, ki se zaganja ob lesu, jih bo v poletnih mesecih zakril . . .

Liza pa je ostala kakor veja na okleščnem deblu, kjer se je vihar poigraval in ga razklal na dvoje. Tujina jo ni mogla privabiti, ostala je, kakor bi še vedno morala paziti na starega Trplana, ki sedi na pragu in zre zamišljeno na cesto. Le besede so ji postale trde, kakor njen korak in njene dlani. Nekje daleč v njeni notranjosti pa je ležala mladost kakor šopek ovenelega cvetja s še svežimi listi pelina. Ni jo prebujala, saj bi izgrebla tudi izmučene obraze Trplanovih, ki so šli po svetu. Kot starikava vrba nad vodo, je bila sključena nad delom. Zato pa je bila tudi vsa preplašena, ko je nenadoma stopil Tone sredi predpoldneva in jo poklical s hripavim glasom. Sunkoma se je obrnila, da ji je motika padla

z rok in se zazrla v upadlo in bolano lice onstran plota.

„Liza, domov sem prišel.“ Tone se je smehljaj, Liza pa je zaman iskala besed, da bi mu odgovorila, pozdravila, ali mu vsaj rekla, da je tako prav in da ga je čakala. Kar po sredi sveže razkopanih gred je stopala in si med potoma drgnila umazane roke ob krilo. Čudno tesno ji je postalo, ko je po dolgih letih čutila zopet bratovo dlan v svoji roki. Bila je mrzla in potna. Nehote ji je klonila glava in skoro s tujim glasom se je izvilo iz nje:

„V hišo stopiva Tone, gotovo si lačen in truden po dolgi poti.“

Tone je počasi stopal proti hiši. Upognjen, s privzdignjenimi rameni pod svetlikajočo oguljeno suknjo, je obstal na kamenitem pragu in pustil, da je šla Liza naprej. Sam pa se je naslonil na nizke podboje, kot bi hotel počakati, da ga še kdo pokliče, mu stisne roko in ga povede k črvi hrastovi mizi pod razpelom. O gotovo je križ še tamkaj, z papirnatimi rožami ovenčan, z zamazanimi slikami ob strani.

In še bolj se Tonetu pogreznejo misli v preteklost . . . Bog ve če so peč med tem časom popravili, saj je imela okrušen ogel, in vsak dan je bilo malo ometa na klopeh. Tako je bilo. Pa od takrat je že dolgo! In Tone misli: deset, dvajset let . . . Ne, ne! Vse več . . . Če pa je že Albert star 24 let . . . Torej 25 . . . Kaj še! Hans jih ima že 28 . . . še tri leta prištetj preden si se poročil. Saj res! Liza je začela hoditi v šolo, ko je odšel. Pa zdajjo pogled! Že se počasi ključki in gube ima okrog oči.

Pa se mu je čas zvalil v klopčič, ki se je kakor svinčen zakotalil do praga, vzpnel se ob njem tja do tilnika ter ga z vso silo tiščal v trepetajoča kolena. Trideset dolgih let. Kot ostrina se mu je bolest zarezala v grlo. Zapeklo mu je v prsih in se odtrgalo toplo in olajšujoče. In ko je Tone zapustil prag, je ostal na prašnem kamnu krvav madež . . . (Pred tridesetimi leti je stal na pragu, z krvavo rdečim nageljnom za klobukom in gledal na cesto, ki je bila polna solnca. Takrat se je poslavljaj.) Poslednji Trplanovih se je vrnil!

(Nadaljevanje.)

DNE 3. JUNIJA JAVNI NASTOP SOKOLA V MURSKI SOBOTI

Pojasnila o taksiranju računov, not itd.

2.) V hotelskih in ugostiteljskih obratih in pri podjetjih za tujski promet, v katerih zavzema obratovanje večji obseg, je poslovanje urejeno tako, da se za vsakega prijavljenega gosta otvori v kartoteki tekoči račun, za katerega se v naprej ne more vedeti, koliko bo znašal. Davčni oddelek bo na utemeljeno prošnjo takšnim podjetjem dovolil, da samo podjetje takso na račune, note, poročila in slične listine lepi in obliterira s svojim pečatom. V teh primerih računov itd. ni treba vezati v bloke. Taka podjetja morajo po preteku vsakega meseca, a najkasneje do 10. dne prihodnjega meseca sporočiti davčni upravi, koliko so v teku preteklega meseca izdala računov itd. s takso 50 par in koliko s takso 1 Din. Računi in podobne listine takega podjetja morajo imeti tiskano ali z žigom utisnjeno firmo podjetja samega. Proti podjetjem, pri katerih bi se čeprav v enem samem slučaju ugotovilo, da taksa po zakonu ni plačana, se bo kazensko postopalo in razen tega izgubi podjetje pravico, da takso sam lepi in uničuje.

3.) Ona podjetja, katera pišejo svoje račune in note, poročila in slična pisma s pisalnim strojem v potrebnem številu izvodov, morejo na utemeljeno prošnjo dobiti od davčnega oddelka dovoljenje, da dajo svoje računске listine, čeprav niso povezane v bloke, taksirati pri davčni upravi. V izjemnih slučajih, v katerih taka podjetja pišejo račun šele v trenutku same prodaje ali dobave, morejo na utemeljeno prošnjo tudi dobiti dovoljenje od davčnega oddelka, da morejo sama takso lepiti in obliterirati pod pogoji, navedenimi pod točko 2.

Ako se dogaja, da se v posameznih mestih na račune in tem slične listine pobira tudi občinska taksa, katera se pobira po posebnem, od občine izdanem in taksiranem vzorcu se morejo isti vzorci porabiti tudi za pobiranje državne takse po tar. post. 34 taksne tarife na ta način, da se predlože davčni upravi na taksiranje ne glede na to, ali so vezani v bloke, ali ne.

4.) V primerih, v katerih se pred končno prodajo blaga izdajajo dobavni listi, s katerimi se pošilja blago radi izbire na ogled in ki služijo v čisto kontrolne namene podjetja samega, da ima evidenco, katero blago iz skladišča je v prometu, taki dobavni listi ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo prodaje in se šele ob pogojeni prodaji izda račun, ki podleaga taksi. Ako bi se pa ugotovilo, da je na podlagi dobavnega lista izvršena prodaja, da pa ni bil izdan taksiran račun, se izvede kazensko postopanje in naloži globa.

5.) Opomini za plačilo že dospelih faktur ne podlegajo taksi, ker ne predstavljajo niti terjatve niti dobave, temveč običajno trgovsko korespondenco.

6.) Posebna potrdila, odnosno note, ki se izdajajo o plačilu blaga, koje na fakturi ni potrjeno, podlegajo plačilu takse po tar. post. 33 taksne tarife (1/2%). Samo ona plačila, ki se potrjujejo na fakturi sami povodom nlene izdane, ne podlegajo plačilu te takse, temveč se obremenjujejo z računsko takso po tar. post. 34.

KMETIJSTVO

Soja

pridelujejo v velikih množinah v vzhodni Aziji, na Japonskem, Kitajskem in v Mandžuriji. Za tamkajšnje prebivalstvo je soja večje važnosti, ko pri nas rž ali pšenica. Soja ima več beljakovin in masti, kot vsaka druga metuljnica (fižol, grah). V vzhodni Aziji služi ta tudi za ljudsko prehrano, kakor pri nas fižol in grah, rabijo jo pa tudi za izdelavo olja, preostale pogače pa za tečno živinsko krmo. Nemčija in druge zapadne države uvažajo silne množine največ iz Mandžurije za izdelavo olja.

Radi teh dobrih lastnosti jo poskušajo že skozi par desetletij gojiti v Evropi. O uspehih so pa mnenja jako deljena. Nekje se je obnesla, drugje ne, ali v suhem letu je uspela, v mokrem ne.

Soja je precej občutljiva za mrz in slano, sejati se jo mora pozno, istočasno, ko kuruzo, če je pa hladna jesen, pa ne dozori, kakor nekateri trdijo.

Pri nas jo bo treba še preskusiti. Če bi ravno ne dozorela za seme, bi pa dala prvovrsten dodatek k emilirani kuruzi, ker soja se da s kuruzo dobro emilirati. Kuruzo ima dosti škroba, soja pa beljakovine, kar bi

dalo polnovredno krmilo za živino, ne da bi bilo treba dodati še drugih tečnih krmil, ker te nadomesti soja.

Soja bi bila najcenejše domače tečno (močno) krmilo, bodisi dozorela kot moka ali zdrob, nedozorela pa kot pri nas pri kvasenju v silosih.

Soja glede zemlje ni posebno izbirčna, najbolje uspeva na srednje težki, ilovnatu peščeni zemlji. Prenese sveže gnojenje z zrelim hlevskim gnojem.

Za ensiliranje se seje med kuruzo, v dobri zemlji v vrstah, ki so po 55-65 cm narazen, v slabi zemlji pa že v ožjih vrstah, to pa radi tega, ker se v dobri zemlji bolj razvije in rabi zato več prostora. Posamezne sadike morajo biti v vrstah po 10-15 cm narazen.

Kdor pa hoče gojiti sojo za izdelavo olja, se naj obrne na tvornico ulja, Zagreb, Branimirova 61.

Sejati se jo mora 3-4 cm globoko in jo tekom rasti dva do trikrat okopati.

Po poročilu g. Osiandra veleposestnika v Guštanju, kjer je dosti bolj hladno, ko pri nas, je tam soja dobro uspela in dozorela. Od 3 kg vsejanega semena je pridelal 90 kg zrnja. L. 1931 je posejal s strojem 30 kg na 4300 kvadr. m in pridelal preko 1000

kg zrnja. (Glej Kmetovalca letnik 1932, stran 35).

Seme soje dobite brezplačno na Ban. kmet. šoli v Rakičanu in sicer seme za pridelavo sojinega zrnja pod pogojem, da se isto količino po žetvi vrne, ter seme soje za ensiliranje.

Namen te akcije je poskusiti, kako bi se soja pri nas obnesla.

Vse napredne gospodarje vabim, da se poslužijo tega semena in napravijo poskuse, ker če bo soja pri nas uspela, bo to v veliki hasek naše krajine.

Lupina, katero se propagira, da se jo seje za zeleno gnojenje, se da tudi dobro ensilirati, toda le pri toplom kvasenju, ker toplota precej uniči grenkobo. Kako se naj dela, je popisano v M. Krajini št. 39 od 1. 1933.

Seme lupine dobite pri sreskemu kmet. referentu. Več o tem je bilo v predzadnji številki M. Krajine.

Nekaj o naši svinjereji in izvozu svinj.

(Nadaljevanje.)

Svinje, kakoršne gojimo sedaj tukaj, so popolnoma primerne za izvoz na Angleško. Saj so naše svinje produkt križanje med starimi domačimi dolgimi svinjami, ki so bolj po malem rastle, s srednjim jorkšircem. Te se je zopet oplemenjevalo z nemškimi žlahtnimi in oplemenjenimi merjasci, katere smo dobavljali iz področja bivše mariborske oblasti. To mešanico pa sedaj popravlja „Lord“, iz Londona importirani merjasec na vzrejevališču v Beltincih. Ta „Lord“ veliki jorkširec, predstavlja ideal svinje primerne za izvoz na Angleško, je pa neporaben za našo mesno industrijo. Tudi srednji jorkširec, kakoršnega gojijo v Podravini, je sposoben za izvoz na Angleško, če sega pravilno krmi.

Zaenkrat nas je rešil ta izvoz na Angleško krize v svinjereji. Naloga naših gospodarjev pa je, da s primernim krmiljenjem dosežemo za Angleški okus primerno kvaliteto in s tem boljše ceno ter tudi večji izvozni kontingent.

Torej svinje krmite z ječmenom in ko imajo zadostno težo, jih ponuditi kupcem ali nakupovalcem.

Za izvoz na Angleško se prevzame le svinje, ki tehtajo zaklane in očiščene 58 do 72 kg, to bi bila živa teža nekako od 72 do 90 kg. V zadnjem članku v M. Krajini št. 19 so bile navedene napačne teže. Zgodila se je pomota pri prepisovanju.

(Nadaljevanje sledi.)

Prijave za zgradbo silosev

se morajo predložiti do 20. maja sreskemu načelstvu. Tiskovine za prijave so na občinskih uradih. Dobite jih pa tudi pri veterinarskem referentu. Banska uprava subvencionira zgradbe po 50 Din za kub. meter, sreski kmet. odbor pa da za del cementa, toda le za silose, ki so zgrajeni po odobrenih načrtih. Dosedanjim prosilcem je podpora že odobrena. Sreski kmetijski odbor v M. Soboti pa da delati kovinaste opaže (modele), ki bodo do konca tega meseca gotovi, na kar se bo lahko začelo graditi.

Kmetijska podružnica v M. Soboti pa bo dobavila za vse reflektante skupaj cement direktno iz tovarne, da ga bodo dobili na ta način ceneje. Tudi stavbni podjetnik, ki je izvežban za železo betonska dela, je že napol zasiguran. Cela zgradba z materialom in izvežbanim mojstrom vred, bo prišla razmeroma jako po ceni. Najboljše je pa, da se vsak reflektant osebno zgleda pri kmet. referentu radi termina zidanja, načrta in dr.

Zrčne cene:

Novosadska blag. borza.
Tendenca neizpremenjena. Promet srednji.

Pšenica: Baška okolica, Novi Sad, srednjebaška, gornjebanatska, sremska 92-94, okolica Sombor, južnobanatska 91-93, gornjebaška 93 do 95, baška potiska in ladja Begej 99-101, ladja Tisa 100-102, slavonska 97-99. Din.

Koruza: baška in sremska 68 do 70, banatska 67 68, baška ladja Begej 72-74, ladja Tisa Dunav 73 do 75. Din.

Oves: baški 54-56, banatski 53-55. Din.

VELIKA SORTIRANA ZALOGA NAJLEPŠIH DARIL ZA

BIRMO

Po nizki ceni imam dobre žepne ure, lepe verižice, ogrlice, prstane, uhane itd. iz zlata in srebra.

Pri vsakem nakupu, na željo graviram brezplačno monogram ali imena, na darila.

Kupujem razno staro zlatnino po najvišji dnevni ceni.

DITTRICH FRANJO

urar, draguljar in optik
MURSKA SOBOTA

Moški,

ki se razume na poljska dela in ki je služil pri konjenici, dobi zaposlitev. Pogoje je treba javiti Prekmurski tiskarni v M. Soboti.

E 789/32
kr. št. 60

Sklep

v izvršilni zadevi zaht. stranke Jug. Udružene banke v Zagrebu zoper zavezano stranko Szapary Ladislava v Murški Soboti, radi 26 597 Din se dražbeni narok za vl. št. 23 k. o. Bokrački razpis na 31. maja 1934 prekliča in razpiše na

4. junija 1934

ker je dne 31. maja 1934 praznik.

Sresko sodišče v Murški Soboti
odd. IV., dne 3. 5. 1934.

Izjava.

Podpisana ne plačam nobeden dolg, ki ga napravi moj mož Fujs Alojz, posest. v Prosečki vasi št. 20.

FUJS MARIJA, žena
Prosečka vas 20.